

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Parohiile cl. I. și II. pe un an 400 Lei Parohiile cl. III. și subclasă „ 300 Lei Cu număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Preliminarii la o conferință catihetică.

Trebue să mărturisim că pe lângă toate aparențele, nu punem suficientă greutate pe creșterea religioasă morală a tineretului.

Lupta Bisericii pentru păstrarea unui prestigiu și a unui loc potrivit în școală alături de ceilalți factori educativi, stăruința ei de a pătrunde și în celelalte artere ale vieții sociale — măcar la nivelul în care până acum a pătruns și s'a menținut aici la noi — sunt dovezi că Biserica e încă pe drum, că ținta nu este ajunsă.

Nesmintit că rolul educativ al Bisericii este în funcție de rezultatele de până acum; de prestanța persoanelor chemate a-l îndeplini pas cu pas, om cu om. Dar tocmai în vederea acestui rezultat persoanele vizate, preoții, sunt siliți să-și revizuiască unul câte unul și toți la un loc conștiința de pedagogi, de cărmaci ai sufletelor...

Ca să procedezi la o asemenea lucrare, se cer desigur multe condiții. O conferință catihetică este una, de bună seamă din cele mai importante. Dar până aci mai avem.

Fiecare preot trebue să fie un pedagog; dacă nu e format pentru aceasta, să se formeze. În conferința catihetică are un fel de școală, pe cât de importantă pe atât de ușoară.

O pedagogie însă, trebue să aibe apriori fiecare preot, pedagogia iubirii. Fără iubire și fără înțelegere pentru copii — care înțelegere isvorăște din iubire — nu ai făcut nimic, după vorba Scripturii.

Și iubirea trebuie să fie în fiecare om, chiar și în cel mai amărât, în cel mai sărac sufletește.

Jean Jack Rousseau, nu a arătat destulă duioșie pentru copilul său, dar în *Émile* gigantul filosof compare și ca un pedagog neîntrecut; și *Émile* nu-i decât o tardivă erupție de iubire și de duioșie pentru copilul uitat. E un fel de

espiație, un canon pe care conștiința singură și l-a impus.

Deci, iubirea și înțelegerea sunt factori fundamentali. Cu deosebire la catiheți, cari aplică însăși pedagogia iubirii pe teren. Să dau și un alt exemplu.

Mult regretatul profesor Dr. Petru Barbu, ori de câte ori vorbea despre copiii și îndeosebi despre nepoții săi, avea ochii înrouați. Iar Dr. Barbu a fost pentru noi un educator și un pedagog de seamă. Ale sale manuale de religie sunt și astăzi neîntrecute.

Iată exemple de mari pedagogi în al căror suflet iubirea de copii dospea idei și îndrumări pentru acea incomparabilă misiune, a făuritorului și modelatorului de suflete. Căci a te ocupa de copii, de creșterea lor, înseamnă a te ocupa de cea mai ascunsă enigmă. Este drept, și cea mai frumoasă, copiii fiind podoba creaturii, floarea florilor de pe pământ.

Copiii nu se înțeleg decât cu inima. Mântuitorul Hristos s'a înțeles cu copiii mergând cu ei pe câmp, strângând mâna care se apropia de El. Mai puțin cu vorba; în timp ce oamenii mari pentru cari a propovăduit cu vorba și cu fapta timp de trei ani tot nu L-au înțeles, ci dimpotrivă în cele din urmă L-au răstignit.

Copilul, la două trei luni are puterea iubirii instinctuale. Când se apropie de el străinul, el plânge. Și când el nu încetează, e semn că străinul nu este iubitor de copii, ceea ce copilul simte îndată.

Iată pentru ce înainte de a porni să schițăm un program de conferință catihetică, se impune să revizuiim doza de iubire, de abnegațiune din noi. Căci astăzi, între împrejurări ca acelea în care trăim, e lucru enorm de greu să te ocupi serios și cu sorți de izbândă de modul cum trebue să te ocupi de copii.

Despre acestea, mai precis despre conferințele catihetice, într'un număr viitor.

Pepământul Transnistriei.

Intr'un sat moldovenesc.

La primăria Butur, găsim pe Dl Sublocotenent Gh. V. însărcinat cu exploatarea zonei și siguranța în spatele frontului, lucrând cu gospodarul Arion Botea care îndeplinește funcția de primar, cu învățătorii și învățătoarele comunei. Arion Botea, un fruntaș al comunei, suferind toate șicanele și amenințările bolșevicilor, a refuzat să se înscrie la Kolhozul constituit în comună, plătind exorbitantele impozite, în bani și în natură, Statului bezbojnic, de a cărui prăbușire se bucură atât de mult.

Până când Dl Sublocotenent se îngrijește de încartiruirea noastră peste noapte, noi încercăm să găsim câte ceva dela D-nii învățători. Prea Sfințitul și Păr. Protodiacon înseamnă într'un carnet unele cuvinte specifice pe care le întrebuițază acești moldoveni, precum și unele cuvinte rusești. Evităm deocamdată să punem întrebări cu privire la starea lor religioasă.

Găsim că satul are peste 6000 locuitori moldoveni și are 4 edificii școlare cu 26 învățători și profesori. Dl „profesor“ Gh. Bărcuț, ne lămurește sistemul de 10 clase, pentru instrucția școlară a tineretului în Rusia Sovietică, care cuprinde: Școala primară (cl. I—IV), Școala medie (cl. IV—VII) și Școala secundară (VII—X). Cine termina 10 clase, primea un serviciu la Stat sau intra la Universitate. Interlocutorul nostru a terminat 10 clase în comuna sa, apoi a făcut un curs de specializare timp de un an la Balta, primind atestatul de învățător.

Învățătorii par oameni foarte simpli și nu se deosebesc cu nimic, după ținuta lor exterioară, de ceilalți locuitori. Dealtfel pretutindeni învățătorii ca și ceilalți intelectuali ai satelor și orașelor — funcționari ad-tivi, medici, etc. se prezintă la fel. Nimic din exteriorul lor nu prezintă un intelectual. Și nu ne izbește atât uniformitatea în îmbrăcăminte — care, zice-se, ar fi un progres social, indicând dispariția claselor sociale — cât ne izbește uniformitatea lor totală, în atitudini, expresie, etc. Verificăm și aici, la margine de stăpânire bolșevică, ceea ce scria undeva în „Retour de l'U. R. S.“ André Gide: O extraordinară uniformitate domnește în îmbrăcăminte și fără îndoială, că ar apare și în spirite dacă am putea să le vedem. Acești „muncitori intelectuali“ care-și exercită meseria lor poate cu destulă pricepere, se pare că au renunțat la prerogativele lor spirituale, pentru a se perde în acea trăire turmică, căreia teroarea îi

imprimă directive și crez comun. Oare oamenii aceștia nu au dorinți, nu gândesc nimic?

Ce informații putem culege dela acești oameni?

Cu toții mulțumesc lui Dumnezeu (bieții învățători, care până mai ieri predicau de la catedră că nu este Dumnezeu!) și armatelor noastre, că au scăpat de teroare, vor ști ei însă, să aprecieze libertatea spirituală care li se dă?

Sunt atât de năuciiți acești naufragiați ai spiritului, că renunți să-i ispitești pentru a-i compătimi.

Dintre învățătorii și învățătoarele de față, ne atrage atenția un tânăr chipeș moldovean, fiu al satului. Se numește Iacob Saînsus. Are 9 clase „comunale“ și un an de universitate la Balta. Il privesc cu atenție. Se deosebește întrucâtva de ceilalți colegi. E mai vioiu, mai îngrijit, are un aer de distincție naturală care mă atrage. Mă împrietenesc repede cu el căci e fire deschisă. Nădăjduesc să găsesc dela dânsul informații mai prețioase cu privire la starea moldovenilor noștri sub teroarea stalinistă, dar tânărul îmi răspunde scurt la întrebări, în schimb îmi pune el o mulțime de alte întrebări. Faptul acesta mă bucură și-mi stârnește interesul pentru noul prieten. Ardoarea pe care o pune în întrebări, setea cu care așteaptă răspunsurile mele, mă impresionează. Dar pe el nu-l interesează problemele sociale sau economice dela noi sau de aiurea.

Tânărul e poet. El vrea să cunoască literatura românească. Aș vrea, renunțând la întrebările mele, să pot satisface într'o cât de mică măsură, dorințele sacre ale acestui tânăr, care deși format în cea mai severă lege a conformismului la viață comună, trăiește launtric o viață mai frumoasă și mai liberă, din avânturile lui poetice, din visurile și chemările lui tainice.

Convin cu el să ne întâlnim a doua zi de dimineață, înainte de plecarea noastră din Butur, pentru a-i putea vorbi despre literatura noastră și el să-mi poată arăta câteva din versurile lui.

Intre timp, Dl Sublocotenent ne anunță că ni s'a pregătit masa la un gospodar fruntaș: fostul „șef“ al Kolhozului din comună, Alexe Șaptecâni.

Curiozitatea noastră de a cunoaște ospitalitatea unui „Kolhoznic“, casa lui, gospodăria lui, întrece cu mult foamea noastră fizică.

Dela primărie până la casa unde ni se pregătise cina, ne conduce însăși amfitrionul. La intrarea în curtea casei lui, ne întâmpină soția și mama lui Alexe. Când văd pe Prea Sfințitul, care le binecuvântează cu o voce caldă și

blândă, femeile tresar exclamând cu toată cutremurarea „batiuşka!” (preot) și închinându-se de câteva ori cu lacrimi în ochi, sărută mâna Prea Sfințitului Veniamin. Cum ași putea reda exploziunea aceasta de fericire! În extazul lor femeile nu știu ce să mai facă. Se învârtesc în jurul nostru și nu știu pe ce să pună mâna. A trebuit să intervină Alexe Șaptecăni, pentruca femeile să-și revină și să-și caute de treabă.

Admirăm freământul sufletesc al acestor femei și vedem, dincolo de ce este efemer, eternul și impresionantul tablou al surorilor lui Lazăr la picioarele Mântuitorului.

Am intrat oare în casa unui comunist, unui bezbojnic? . . . Departe, în noapte, se perde parcă fălăitului sinistru al unei nebunii! Aici stăpânește Hristos!

Inventarul agricol al „gospodarului nostru” pare destul de sărac. Obișnuiți cu gospodăriile țăranilor noștri, cu curtea plină de unelte agricole și atâtea alte lucruri mărunte care umplu curtea gospodarilor noștri, sărăcia curții lui Șaptecăni ne surprinde. Aici pământul se lucrează cu uneltele Kolhozului, vitele și tractoarele sunt ale Statului. Pentru ce și de unde să-și mai procure, bietul om, astfel de lucruri? Casa este de lut, acoperită cu stuf, în stil moldovenesc. E proaspăt văruiată — în urma îndemnului și ajutorului administrației românești.

Intrăm în „camera de zile mari”. În colțul de miazăzi al camerei, imediat ne atrage atenția o icoană mare, „Maica Domnului” în chenar aurit, înconjurat de alte icoane mai mici. La icoană arde o candelă veche de argint. Alexe Șaptecăni se grăbește să ne informeze, că această icoană o are dela părinți și i-a împodobit casa și i-a servit de altar rugăciunilor lui, în cele mai grele clipe, în cei 23 ani de stăpânire bolșevică. Dealtfel, ne spune el, mai departe, fiecare casă își are icoana sa, pe care a păstrat-o sub bolșevici, când ascunsă, când la lumină, după cum a fost „Șeful” satului și pornirea lui satanică.

O masă lungă acoperită cu o „străcătoare” (față de masă) de lână țesută în războiu de casă, 2 scaune lungi, fără spate, unul la pat și altul la masă, o „laiță” acoperită cu un „lăicer” (scoartă), un pat destul de curat cu două perini mici și caracteristicul cuptor de lut înălțat în mijlocul camerei cu patul de iarnă în spate, completează mobilierul casei.

Ne obișnuim greu cu mirosul puternic de iarbă uscată, așternută pe jos — probabil contra indezirabilelor insecte.

În „bucătărie” arde focul în vatră, în jurul căruia sunt așezate câteva oale de pământ. Lu-

mina e prea slabă ca să putem vedea restul lucrurilor de bucătărie.

„Lelea Maria” după ce a așternut pe masă o față albă de tort, așează în fața noastră două farfurii bogate, cu brânză și smântână, două farfurii cu scrob (junări) și un codru de mămăligă aburindă.

Amfitrionul se scuză mereu că nu are pâine și alte bucate. De acestea se găsesc numai la Kolhoz. Noi însă suntem mai mult mulțumiți de această ospățare. Mereu ne invită când unul, când altul, soții Șaptecăni, în moldoveneasca lor plăcută și inimitabilă „ospătați și ia de mai luați ce s'a găsi...” Mulțumim pentru cină gazdelor care continuă să se scuze, de a nu ne fi putut primi așa cum le este inima și cum au fost obișnuiți în vremi mai bune.

Prea Sfințitul le dă mici daruri, cruciulițe, icoane și cărți de rugăciune.

Stând de vorbă, apoi, cu Alexe Șaptecăni, găsim o mulțime de stări și lucruri interesante din care constatăm traiul lor greu și robotul lor animalic sub bolșevici. Nu însemn însă, aici, toate câte le-am auzit, fiindcă nu intenționăm să facem anchete sociale sau economice. Pe noi ne interesează, mai ales, starea religioasă a fraților noștri din Transnistria. Stările sociale, culturale, economice, sunt acum studiate și prezentate cu mai multă competență de alții, care au vizitat pământul acesta, desorbit de armatele noastre.

Am însemnat aici impresii și constatări diverse, spre a evidenția același lucru: în Transnistria se găsesc mulți Români care nu și-au uitat limba și practicile lor strămoșești.

(Urmează)

Pr. M. Bănescu.

Sfințirea bisericii din Măguri.

„Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru turma sa...” este lozinca ce înobilează preocupările Prea Sfințitului nostru Episcop Veniamin, căci îndată dela descinderea Prea Sfinției Sale în mijlocul nostru, această dumnezeiască poruncă a fost una din preocupările primordiale în angrenajul multiplelor probleme ce l-au asaltat în aceste zile grele, așteptând soluționarea.

Căci iată abia sosit din slujba apostolatului întreprins de Biserica noastră ardeleană, la frații noștri desrobiți din Basarabia și Transnistria, Prea Sfinția Sa pornește la fiii săi sufletești spre a le vesti cuvântul Mântuitorului și spre a-i povățui, cari le sunt imperioasele lor datorințe față de Biserica noastră strămoșească

și față de Patria noastră scumpă, în aceste vremuri de grea încercare prin cari trecem.

În dimineața zilei de Duminecă 12 Octom. a. c. cu tot timpul nefavorabil, prin ploaia rece ce se cernea din norii plumburii ai unei zile de toamnă prea timpurie, cari parcă înadins voiau să arate Prea Sfinției Sale, că drumul apostolatului e spinos; atunci când pentru prima dată se pornea să ducă mângăere fiilor săi sufletești la ei acasă; pe unii să-i povățuiască care le este calea ce trebuie să o urmeze, la răspântia grea în care se află ei astăzi; pe alții să-i readucă la fâgașul credinței strămoșești, care scăpare ne-a fost nouă din neam în neam. Prea Sfinția Sa pornește dela reședință, însoțit de P. C. Sa iconom stavrofor R. Gh. Ancușa și Dimitrie Sgăverdia, consilieri referenți, în comuna Măguri spre a sfinți noul lăcaș de închinăciune zidit din nou, prin jertfa credincioșilor din această comună și cu râvna părintelui Iulian Bălăngeanu, de acolo.

Prea Sfinția Sa a ținut ca singur să cinstească cu prezența sa acest praznic, ca însuși să imploare pogorârea Duhului Sfânt peste lăcașul, care de aici înainte va revărsa mângăiere în sufletele credincioșilor, în zilele de grea încercare; care va avea darul de a întări și oțeli sufletele lor atunci când vor șovăi în viață.

La sosirea Prea Sfinției Sale în comună este întâmpinat de venerabilul preot al comunei, Iulian Bălăngean care prezintă sfânta cruce și evanghelie spre sărutare face cuvenita dare de seamă asupra credincioșilor săi și își exprimă bucuria deosebită ce o simte acum la sfârșitul pastorației sale, de a-l avea prezent în comună pe însuși Prea Sfinția Sa.

Prea Sfinția Sa răspunzând că de aici înainte cu încredere să între în această frumoasă biserică ridicată pentru preamărirea Creatorului nostru, să îngenunche cu smerenie în fața altarului, unde este de față însuși Mântuitorul ce s'a jertfit pentru ale noastre păcate, să înalțe rugăciuni smerite la Dumnezeu, căci Dânsul este singurul care le va ajuta, întră în frumusețea lăcaș spre a purcede la sfințirea lui.

La sfințirea acestei biserici și la sfânta liturghie au luat parte P. C. Sa protopresbiter iconom stavrofor R. Gh. Ancușa, Dr. Aurel Mihaescu, protopopul tractual, preotul Isaia Suru, administratorul protopresbiter al tractului Caransebeș, preotul Petru Toma, secretarul eparhial, precum și preoții Iulian Bălăngean, parohul locului, Mihuți Jigoria - Lugoj, Mareș Humița - Tapia, Toma Bireescu - Cireșul, Silviu Secoșan - Criciova, Lazăr Mladescu - Surducul-Mare,

protodiaconul catedral Teodor Roșca și diaconul Petru Laețiu din Lugoj.

Iar între mireni care au venit să cinstească cu prezența lor acest praznic, am remarcat pe Dnii: Dr. Daminescu, subprefect, delegatul prefecturii Lugoj, Dr. Ionel Dobrin deputat eparhial, Lugoj, Dr. Milea cu Dna, președintele Tribunalului, Lugoj, Dr. Tib. Seviciu notar public, Lugoj, Dr. Vict. Curuțiu, avocat, fost prefect, Dr. Aurel Peteanu cu D-na, directorul liceului, Dr. I. Tămaș avocat, Arhit. Alex. Iorga, Bujor Barbu primpretor Caransebeș, Dr. Vasile, secretarul general al primăriei Lugoj, Dr. Litarat, judecător la Trib. Lugoj, Liviu Peia avocat, Doamna Popoviciu soția D-lui Dr. Titus Popoviciu fost ministru și alții. După săvârșirea actului sfințirii bisericii și a sfintei liturghii, Prea Sfinția Sa urcând tronul arhieresc rostește o pilduitoare și plină de povețe predică spunând în rezumat următoarele:

Pornind dela textul „*Nimeni nu poate să pună altă temelie, afară de cea pusă, care este Iisus Hristos*” (I Cor. 3, 11), Prea Sfințitul arată că bucuria și așteptarea credincioșilor din Măguri se încoronează prin actul sfânt al târnosirii nouziditului lăcaș, în care de acum numele lui Dumnezeu va fi proslăvit în veac.

S'a întârziat această clipă din cauza misiunii pe care Prea Sfințitul a întreprins-o, împreună cu ceilalți Preasfințiți episcopi din Ardeal și Banat sub conducerea I. P. S. Mitropolit Nicolae, în Basarabia și Transilvania. Cu atât însă P. S. Sa îi îndeamnă să iubească lăcașul Domnului, să-l cerceteze des, rugându-se aci întotdeauna, căci pe noi Români Dumnezeu ne-a ocrotit cu deosebire pentru statornicia noastră în credință.

Fericiți suntem noi cei de aici și cu atât mai fericiți credincioșii din Măguri cari nestânjeniți ne putem ruga lui Dumnezeu; cari în timp ce într'altă parte a Țării războiu și îndurerare și se dărâmă bisericile, ei înalță Casă Tatălui cerească! P. S. Sa arată pe scurt cele văzute și experimentate în misiunea românească și creștinească ce a îndeplinit și scoate învățăturile trebuincioase pentru cei de aici. Dușmanii noștri și ai Crucii au dărâmat în Basarabia biserici, saule-au prefăcut în hambare sau în localuri de petreceri. Dar nesocotiții nu s'au gândit că „cu cât se împotrivesc mai mult lumea Cuvântului lui Dumnezeu, cu atât mai mult El își arată puterea Sa biruitoare”.

Așa au pățit necredincioșii, atei și dușmanii lui Dumnezeu!

Populația răsufând ușurată a alergat cu grabă să dea mulțumită Pronietorului. În bisericile unde a servit P. S. Sa, în Ismail, Ceta-

tea-Albă, Râmnița, Slobozia și Balta din Basarabia și Transnistria, abia mai încăpeau credincioșii. Aci P. S. Sa a botezat 132 copii, unii având vârsta de 7 ani. Pretutindeni misionarii noștri au dus laudă pentru statornicia în credință, mângăere pentru durerile și asupririle îndurate precum și îmbărbătare. Impreună, cu lacrimi în ochi s'au rugat, căci rugăciunea este o putere care înobilează pe om și îi deschide calea către ceriu.

Credincioșii de aici se pot ruga în voie; să se roage de acum tot mai mult. „Munciți ca și când ați trăi în veci și rugați-vă ca și când ați muri mâine” zice un sfânt părinte. Prin rugăciune ne întărim credința, iar credința e o pavază de neînving. Cu exemple din viață și cu unele din trecutul nostru, P. S. Sa arată rolul credinței în viața insului ca și a neamului.

Credință și încredere să avem și în conducătorii Țării, în M. S. Regele Mihai și în viteazul Mareșal Ion Antonescu. Să-i ajutăm cu tot ce putem, contribuind la împrumut, ajutând pe cei lipsiți ca Statul să nu sufere ci să poată garanta siguranța noastră din afară.

Indemnând pe credincioși să iubească să prețuiască noul lăcaș sfințit, P. S. Sa le servește înaltul exemplu de a fi recunoscători Păstoriului lor prin distingerea cu brăul roșu, pe care însuși P. S. Sa îl înmânează preotului Iulian Bălăngianu, care prin ridicarea frumoasei biserici și-a încoronat în chipul cel mai demn activitatea de preot al lor.

Mulțumeste apoi avocatului Dr. Traian Bălăngianu din Logoj, fiul preotului care a contribuit cu aproape 400 000 Lei la biserică. Un exemplu măreț de cinstire a lui Dumnezeu, a părinților și a satului natal. În sfârșit demni de recunoștință sunt toți ctitorii, începând de la Ținut, prefectură și până la credincioșii cari au jertfit pentru biserica lor.

De aci P. Sf. Sa a vizitat casa parohială unde s'au servit oaspeților diferite gustări, iar masa s'a servit în localul școalei confessionale.

La masă P. Sf. Sa a tostat pentru cel ce are în mână sa destinele acestui neam, pentru sănătatea tânărului nostru rege Mihai I și pentru sănătatea viteazului nostru general, Mareșalul Ion Antonescu. Dl. Dr. Daminescu a tostat pentru Prea Sfinția Sa. La masă a mai vorbit Dl. Dr. Aurel Peteanu, directorul liceului C. Brediceanu din Logoj exprimând bucuria fiilor credincioși ai P. S. Sale, văzându-l în mijlocul lor. Și mai la urmă a vorbit Dl. Dr. Tr. Bălăngianu, aducând vii mulțumiri P. S. Sale pentru cinstea ce a făcut comunei Măguri, pentru

osteneala Sa și tuturor celorlalți oaspeți, cari au cinstit cu prezența lor acest praznic, luând astfel sfârșit înălțătoarea serbare.

Aflându-se în comună, P. S. Sa ține să viziteze pe părinții preotului nostru Lazar Mladescu din această comună.

La întoarcere, P. Sf. Sa, s'a oprit la catedrala din Logoj, interesându-se de aproape de mersul lucrărilor de renovare a acestei biserici, iar seara târziu a sosit la reședința episcopescă.

Cor.

Misiunea în Basarabia și Transnistria

III

Străbătând șesul întins al Basarabiei de Sud, încărcat cu girezi imense de grâu și cu porumbiști bogate, ajungem Joi seara în 10 Sept. a. c. la Cetatea-Albă, pe limanul Nistrului. În fața catedralei ne întâmpină poporul dreptcredincios cu preoții: E. Popoviciu, N. Sentiș, N. Fotescu, N. Stoicov și protodiac. Stihie. Se săvârșește rugăciune de mulțumită către bunul Dumnezeu, care ne-a învrednicit să ajungem aceste clipe de reînviere.

Orașul Cetatea-Albă, prezenta un aspect jalnic. În vremuri de pace avea 23.000 locuitori (47% evrei), iar azi are abia 8000 locuitori. La retragere, comuniștii localnici au dat foc la toate edificiile de Stat, la toate prăvăliile și magaziiile. Depozitele de grâu mai ardeau încă. Seara nu se auzea decât zumzetul avioanelor de patrulare și zgomotul infernal al canonadelor din jurul Odesei. Toți foștii funcționari ai Statului român precum și toți foștii fruntași ai vieții românești cari nu s'au refugiat, au fost deportați fără urmă și fără nume... Îi deplâng cei iubiți ai lor, iar zidurile cetății lui Ștefan cel Mare, — martore ale atâtor dureri românești din decursul veacurilor — parecă voesc să spună că urgia ce s'a abătut anul trecut asupra Țării noastre, a fost un semn dela Dumnezeu...

Joi în 11 Sept. a. c. P. S. Sa însoțit de pr. E. Popovici și protodiac. T. Roșca, cereștează pe Dl. Prefect, Dl. Primar și Dl. Comandant al garnizoanei din loc, dela cari luăm informații despre stările locale. Mai vizităm și bolnavii și răniții dela spitalul civil și militar cărora P. S. Sa le împarte cărți de rugăciuni, iconițe și cruciulițe. Într'un salon întâlnim 4 prizonieri comuniști răniți, dintre care unul era mongol, altul ciuvaș din Caucaz, iar doi erau turcmeni din Ucraina; toți aveau vârsta între 22—24 ani. Cei doi din

Ucraina au cerut cruciulițe dela P. S. Sa, spunând talmaciului nostru că și ei și-au manifestat credința pravoslavnică până în 1932 decând a început prigoana publică asupra religiei.

Mărtoră a multor peripeții istorice este și biserica de lângă „Cetate“, zidită în sec. XIV., în care se află o părțea din moaștele Sfântului Ioan cel nou dela Suceava.

Vineri 12 Sept. a. c. slujim sf. Liturghie în centrul de plasă Volintiri, care este păstorită de păr. compozitor bis. V. Schidul. Aci avem trista ocazie să auzim despre scenele cutremurătoare prin cari a fost ucis în mod barbar, preotul local M. Miziumschi, de către echipa comuniștilor de djstrugere la retragerea lor din Basarabia. Păr. V. Schidul a scăpat dela pierzanie fiind ascuns de credincioși într'o gireadă de pae. Așa au știut fii sufletești ai părintelui Schidu să-și arate dragostea tată de păstorul lor, care nu i-a părăsit nici în timpul prigoanei, plătind benevol pentru preotul lor și pentru biserica lor, impozite fantastice.

Poporul este anunțat de sosirea P. S. Sale episcopului Veniamin prin clopoțelii slujbașilor comunali, împărțiți în mai multe raioane.

Sf. Liturghie, pontificată de înaltul ierarh o celebrează preoții: E. Popoviciu, V. Schidu, protodiac. T. Roșca și diaconul comunei Gh. Canciu. Corul mixt este condus cu multă pricepere de cant. Asievchi. La sfârșitul liturghiei îmbrăcat în odăjdii cu sf. cruce și cu toiagul arhieresc, P. S. Sa din fața sfântului altar se adresează mulțimei de credincioși cu cuvinte de laudă pentru tăria credinței ce au avut-o față de biserică și de păstorul lor. Evoacă memoria celor uciși și a celor deportați în Siberia.

Intr'un moment impresionant de tăcere se aud numai suspine și se preling lacrimi pe obrazii brăzdați de durere. P. S. Sa, prin exemple puternice întărește credința și nădejdea celor încercați, asemănând soarta omenească cu aceea a unei fetițe, care cuprinsă fiind de valurile furtunoase ale mării, nu și-a pierdut nădejdea, câtă vremea la cârma corabiei era tatăl ei. La cârma vieții noastre veghează permanent Mântuitorul nostru Iisus Hristos. În El să ne punem toată nădejdea. Basarabienii sunt urmașii plăeșilor lui Ștefan cel Mare, cari au fost apărătorii creștinismului la porțile orientului, deaceca cei de azi sunt datori să lupte pentru distrugerea comunismului păgân.

La sfârșit Prea S. Sa împarte iconițe și cruciulițe la toți cei de față precum și soldaților cari s'au oprit câteva momente la biserică, în drumul lor spre Nistru.

La reîntoarcere ne oprim puțin la biserica monumentală din Cazacii vechi, unde preotul încă nu a sosit din refugiu. După Te-Deumul ce l-am săvârșit P. S. Sa explică creștinilor moldoveni și lipoveni scopul misionadei ardeleni și bănățene. Ca și la Volintiri, creștinii primesc ca daruri: cruciulițe și iconițe, iar câțiva ofițeri dintr'un regiment dela Sibiu, cari merg spre Odesa, primesc sfințitele talismane ca pe niște obiecte scumpe lor.

Icoanele din sf. biserică, pictate după concepții superioare ortodoxe, sunt străpunse de armele spurcate ale bezbojnicilor.

Obsedați de uruitul morilor de vânt, ne reîntoarcem la Cetatea-Albă.

Rap.

S T I R I

Hirotonire. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin a hirotonit întru preot pe candidatul *Rusalin Simeria* pentru parohia *Sichevița* din protopopiatul Bisericii-albe.

Distincție. Pentru merite pastorale și cu deosebire pentru că și-a încununat activitatea de preot cu o frumoasă biserică în parohie, preotul Iulian Bălăngian a fost distins cu dreptul de a purta brâu roșu. Distincția a fost înmănată de P. S. Sa însuși din prilejul târnosirii sfintei biserici din Măguri, Dumineca trecută.

Odesa a căzut. Joi seara au intrat primele unități ale armatei noastre în Odesa. F. Inicul port rus dela Marea Neagră a înghițit nenumărate jertfe de vieți românești, dar prin bravura ostașului român în cele din urmă a capitulat cu toate că a fost în chip inimaginabil întărită. Vestea căderii Odessei a umplut de bucurie toate inimile românești. În orașul nostru cetățenii și școlarii au manifestat, iar seara armata a organizat retragere cu torțe pentru a sărbători biruința.

Sfințirea unei troițe. Din prisosul inimii lor creștinești soldații Regimentului 2 grăniceresc au ridicat în curtea cazarmii lor din Caranseceș o troiță. Duminecă dimineața, în asistența întregii armate și a reprezentanților de autorități s'a făcut sfințirea apei pentru stropirea crucii, și cu acest prilej s'au pomenit oșterii și soldații acestei unități, căzuți la datorie.

Serviciul a fost săvârșit de I. P. C. arhimandrit Dr. L. Busuioc în asistența protopopilor Coriolan Buracu preot-maior și Dr. Gheorghe Cotoșman, a preoților Ștefan Bololoiu al Armatei, P. Bogoioviciu, T. Dobromirescu și Iova Firca și a diaconului Ilie Câmpianu. I. P. C. Arhimandrit a rostit o impresionantă vorbire despre cruce, simbolul jertfei, care astăzi se cere fiecărui român și cu deosebire soldaților.

Sfințirea bisericii din Voivodinți s'a săvârșit Sâmbătă în 6 Octomvrie a. c. de delegatul episcopesc preot Cuzman Lăpădat, administratorul protopopesc al Vârșetului. Biserica a fost renovată pe dinlăuntru, spălându-i-se și pictura după ce în aceeași zi s'a făcut recepționarea lucrărilor. La actul sfințirii au participat 5 preoți; a cântat corul din Voivodinți, participând și d.

pretor Selea și alți intelectuali din sat și jur, autoritățile administrative și mulți credincioși din această puternică și fruntașă comună românească de sub stăpânire străină.

Pomenirea Arhierelui Filaret. Implinindu-se Marți 11 ani dela moartea mult regretatului arhieriu Filaret, s'a oficiat parastas în catedrala noastră pentru fericita odihnă a marelui român și mare arhieriu care s'a stins în preșeara sărbătorii Cuvioasa Paraschiva din anul 1930. Parastasul a fost oficiat în prezența P.S. Episcop Veniamin, de preoții - parohii locali și protodiaconul Teodor Roșca.

Salariile pe luna Septemvrie a. c. s'au ridicat dela Stat și se lichidează la Casierie în orele de oficiu

Notă oficială

Nr. 4370 ex. 1941.

Se atrage atențiunea On. Oficii parohiale asupra dispozițiilor art. 16 din legea timbrului amăsurat căroră, persoanele juridice de interes public și privat sunt supuse impozitului pe echivalent.

Oficiile parohiale sunt obligate cu 3 luni înainte de 1 Aprilie a fiecărui an deci până la 31 Decemvrie, să înainteze administrațiilor financiare fie direct fie prin Percepțiile locale, declarații de impunere după modelul arătat în ordinul circular Nr. 2378 E. 1937.

Aceste declarații se vor înainta atât pentru parohiile proprii și filii cât și pentru parohiile vacante, ce sunt administrate de dâșii.

Ne înaintarea la timp a acestor declarații, aduce cu sine amendarea celor îndatorați la acest impozit pe echivalent cu jumătate din suma impusă.

Sunt scutite de impozitul pe echivalent:

a) Bunurile mobiliare și imobiliare aparținând Statului, ținutului, județului și comunelor, precum și cele aparținând stabilimentelor publice.

b) Imobilele și bunurile mobiliare aparținând stabilimentelor de utilitate publică, subvenționate de Stat, cum sunt imobilele, ale Cultelor religioase subvenționate de stat;

c) Sesiunile parhiale sunt scutite de plata impozitului pe echivalent, amăsurat adresei Ven. Consiliului Central Bisericesc Nr. 8046, comunicată în copie cu actul nostru Nr. 5068 E ex. 1939.

Decretul - Lege Nr. 873 din 1 Aprilie 1941 publicat în Monitorul Oficial Nr. 78 din 1 Aprilie 1941 pentru modificarea și complectarea unor articole din legea timbrului din 1 Aprilie 1939 excepționează dela scutire bunurile imobiliare

aparținând cultelor religioase subvenționate de Stat, cari depășesc:

1. Pentru imobilele parohiilor rurale valoarea de Lei 1.000.000.

2. Pentru imobilele parohiilor urbane valoarea de Lei 3.000.000.

În cosecință sunt scutite:

• Bisericile cu toate recvizitele (odoarele) lor, casele parohiale, capelele, casele de rugăciuni, cimitirele, averile bisericesti, ca terenuri arabile vii, fânețe, păduri etc. a căror venit se folosește la întreținerea bisericii sau pentru scopuri culturale, respective de utilitate publică.

În declarația ce va face se va arăta că bunurile cuprinse în declarație, căzând sub prevederile § 4, al a și b din art. 16, modificat prin legea din 1 Aprilie 1939, publicată în Monitorul Oficial Nr. 78 din 1941 sunt scutite de impozitul echivalent.

Toate celelalte dispozițiuni, cuprinse în ordinul circular Nr. 2378 E. 1927 rămân în vigoare și în prezent.

Despre înaintarea declarațiilor se va face raport Consiliului eparhial cel mult până la 1 Ianuarie 1942.

Intrucât unele comune bisericesti vor fi impuse în mod ilegal, în termen de 15 zile dela primirea procesului verbal de impunere, Oficiile parohiale vor înainta apel la Administrație financiară.

Apelul spre a nu fi respins din motive de formă are să cuprindă următoarele:

a) Numele, pronumele și domiciliul apelantului.

b) Arătarea procesului-verbal atăcat cu apel. În caz că nu are număr se va arăta „fără număr“ dresat în ziua de . . . de x, J. . .

c) Motivele apelului.

d) Probele invocate în sprijinul apelantului.

Aceste probe dovezi, certificarea de evaluare, să nu se anexeze la apel ci numai să se arate că vor fi prezentate în fața Comisiunii de apel, cu ocazia debaterii apelului, la care dată vor avea să se prezinte.

e) Dacă apelantul se folosește de acte, acestea se vor depune în copii certificate odată cu petiția de apel.

Apelul timbrat se va înainta administrației Financiare de constatări indirecte Lugoj pentru parohiile din raza jud. Severin și Oravița pentru cele din raza jud. Caraș.

În caz că impunerea s'a făcut cu amendă, apelul se va înainta Tribunalului, în a cărui copetență este comuna respectivă: Caransebeș, Lugoj, Oravița.

La acest apel se va arăta pe lângă punctele de mai sus și domiciliul ales care trebuie să fie în orașul de reședință al instanței de judecată, care se va putea alege fie la sediile oficiilor protopresbiterale, cari se vor anunța separat, înconștințându-li-se acest fapt, fie la sediul unui avocat din aceia localitate.

Apelul în tot cazul trebuie timbrat cu un timbru de Lei 32 și dacă impozitul de echivalent stabilit în procesul-verbal nu e mai mare de 5000 Lei.

La impozitul pe echivalent stabilit peste suma de 5000 Lei apelul mai trebuie cu 0.60% impozitului proporțional stabilit. La impozitul pe echivalent de 6000 Lei trebuie aplicat timbre de 32 Lei plus 36 Lei în total 68 Lei timbru fiscal și 2 aviație și 5 juridic.

Intru cât organele fiscului acumulează toate bunurile imobiliare ale parohiei spre a depăși evaluarea de Lei 1.000.000 ca să fie impozabile, se va arăta în apel că greșit s'a procedat, deoarece pământul bisericii este a se lua separat de sesiunea parohială și separat sesiunea cantorală, fiecare având destinație specială și uzuctuariei fiind persoane diferite.

Intrucât însăși pământul bisericii sau sesiunea parohială, ar fi impusă, evaluându-se exagerat. C. preoți să-și procure certificate dela primăriile comunale despre valoarea reală ce o reprezintă aceste imobile.

Iar întrucât Com. de apel, de pe lângă adm. Financiară de constatare, ar respinge apelul, apelantul are cale de atac la Tribunalul concernent în termen de 30 zile.

Conducătorii Oficiilor parohiale se obligă a ne înconștința pe cale ierarhică dacă au fost impuse parohiile la impozit echivalent sau nu și'n caz afirmativ dacă au făcut apel și rezultatul desbaterii apelului.

Caransebeș la 3 Octombrie 1941.

Episcopul
† VENIAMIN

Secretar eparhial:
Pr. P. Toma

Academia Teologică ort. rom. Caransebeș

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștință tuturor studenților dela Academia teologică, că, înscrierile se fac până în ziua de 1 Nov. a. c.

Internatul Academiei se va deschide în ziua de 1 Nov. a. c., iar inaugurarea festivă a cursurilor va avea loc în ziua de 2 Nov. a. c.

Taxa de înscriere pentru toți studenții este 650 Lei.

Taxele de întreținere în Internat pentru anul școlar 1941/42 sunt în sumă de 17.600 Lei anual, plătită în trei rate: La înscriere, la înapoierea din vacanța Crăciunului și la 1 Aprilie 1942.

Pe lângă aceste taxe fiecare student este obligat să aducă la întrarea în Internat următoarele alimente:

1. Făină de grâu 150 kg.
2. Porumb 200 kg.
3. Cartofi 100 kg.
4. Fasole 25 kg.
5. Grăsime de porc 15 kg.
6. Ouă 60 bucăți.

Studenții care nu vor putea aduce aceste alimente vor achita în plus suma de 10.000 Lei.

Studenții săraci și meritoși vor obține burse sau semiburse pe bază de concurs.

Toți studenții sunt obligați să-și confecționeze reverenda, portul ei fiind obligatoriu la serviciile religioase și solemnități. Studenții vor aduce la întrarea în Internat toată lăngăria de pat afară de saltea.

Rectoratul.

Portărelele Judecătorei mixte Orșova.

Nr. 38/1941.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință generală că în baza deciziunii Judecătorei mixte Orșova Nr. 2487/1941. se vor vândea la licitație publică în ziua de 1 (intâi) Noemvrie 1941 ora 2 p. m. în comuna Orșova mobilele și anume 1 căruță pe arcuri 2 mașini pentru tocat carne, 1 tablă — masă pentru lucrat la macelărie și 1 asnie pentru cai evaluate 55000 Lei și sechestrate pentru încasarea creanței următorului Aurelia Colomasnic în suma de Lei 47500 cap. și acc.

Orșova, la 4 Octombrie 1941.

ss. Statie Popescu
portărel.

La Librăria Diecezană din Caransebeș
se află de vânzare:

Smirnă kgr. à 440 lei,
Tămâie (lacrimă) „ „ 340 „